

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 243/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou GEREG & MESSINGEROVÁ, s. r. o., Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, IČO 47 253 011, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Diana Messingerová, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4 Tpo 7/2023 zo 14. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tpo 7/2023 zo 14. februára 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že je uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Stred ČVS: PPZ-111/NKA-ST2-2021 z 19. júla 2021 trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, 4 písm. a), c), ods. 6 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný formou organizovanej skupiny s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Tp 118/2022 z 23. júla 2022 spolu s ďalšími členmi organizovanej skupiny vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z.

Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Okresný súd uznesením č. k. 0 Tp 118/2022 z 19. októbra 2022 zmenil dôvody väzby sťažovateľa na útekovú a preventívnu väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

3. Okresný súd uznesením č. k. 0 Tp 118/2022 z 30. januára 2023 nevyhovел návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici na predĺženie lehoty väzby aj u sťažovateľa o 5 mesiacov z dôvodu uplynutia základnej 7-mesačnej lehoty väzby podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd na sťažnosť prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici uznesením č. k. 4 Tpo 7/2023 zo 14. februára 2023 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 0 Tp 118/2022 z 30. januára 2023 a sám lehotu väzby aj sťažovateľa predĺžil do 18. júna 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti brojil proti napadnutému uzneseniu krajského súdu všeobecne tým, že dosiaľ nebol súdne trestaný, do momentu vzatia do väzby bol zamestnaný a mal pravidelný mesačný príjem vo výške 800 eur, pričom v obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] bol dlhodobo zamestnaný. Z dôvodu dlhodobého zamestnania v uvedenej spoločnosti a pravidelného príjmu nie je/nebol odkázaný na páchanie trestnej činnosti z dôvodu získavania si príjmu. Sťažovateľ nepoprel znalcom diagnostikovanú polymorfnú toxikomániu s preferenciou pervitínu, ale poukázal na to, že vynútená doba abstinencie z dôvodu výkonu väzby v trvaní 8 mesiacov je dostatočne dlhou dobou na odvyknutie od užívania drog a zároveň doba vykonanej väzby v trvaní 8 mesiacov *„je pre mňa dostatočným ponaučením.“*. Vo vzťahu k organizovanej skupine sťažovateľ prizvukoval, že okrem jedného spoluobvineného [REDAKOVANÉ] nikoho iného z organizovanej skupiny nepozná, pričom *„Žiaden z doteraz vykonaných úkonov vo forme výsluchov svedkov sa ma netýkal, nikto zo svedkov ma nepozná. Väzba na mojej strane trvá už takmer 8 mesiacov, kedy vo vzťahu k mojej osobe nebol uskutočnený žiadny taký výsluch, resp. nevyplýval taký dôkaz, ktorý by spochybňoval pravdivosť mojich tvrdení.“*. Zároveň taktiež zvýraznil, že sa k trestnej činnosti priznal a spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní v rozsahu obvinenia, ktoré sa týka jeho osoby, pričom poukázal aj na to, že stagnovanie vyšetrovania nemôže byť jemu na ujmu, keďže túto skutočnosť nevie a nemôže ovplyvniť a v tejto súvislosti sám pred orgánmi činnými v trestnom konaní prisľúbil svoju maximálnu možnú participáciu. V súvislosti s potrebou doplnenia znaleckého dokazovania sťažovateľ konštatoval absenciu príčinnej súvislosti medzi týmto úkonom trestného konania a pretrvávaním dôvodnosti svojej väzby, pretože okrem už spomínanej ochoty poskytnutia potrebnej súčinnosti vo vyšetrovaní, ktorého exaktným prejavom je aj samotné priznanie k trestnej činnosti, má príslušný znalec k dispozícii *„všetko, čo bude predmetom znaleckého dokazovania“*, pričom z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu nie je zrejmé, ako by mohlo byť toto znalecké dokazovanie marené v prípade, ak by nebola jeho väzba predĺžená.

5. K dôvodu útekovej väzby sťažovateľ konštatuje, že ju krajský súd neodôvodňuje žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami. Taktiež preventívnu väzbu krajský súd odôvodňuje len domnienkami, V tejto súvislosti sťažovateľ opätovne poukazuje na to, že dosiaľ nebol súdne trestaný, že v čase pred vzatím do väzby bol riadne zamestnaný, mal pravidelný príjem, k trestnej činnosti sa priznal, spolupracoval, čo sa týka trestnej činnosti kladenej mu za vinu, s orgánmi činnými v trestnom

konaní, nikto z členov organizovanej skupiny ho nepozná okrem spoluobvineného [REDAKOVANÉ], s ktorými trikrát varil pervitín. Z týchto troch pokusov sa jeden pokus nevydaril vôbec a pri ďalších dvoch pokusoch sa podarilo získať akúsi „*hmotu podobajúcu sa strúhanke*“, ktorú si rozdelili spolu s obvineným [REDAKOVANÉ] na polovicu, skonzumoval ju a nepredával iným konzumentom, teda neobchodoval s drogou. Napokon k znalkyňou identifikovanej diagnóze polymorfnej toxikománie s preferenciou pervitínu sťažovateľ poukázal na to, že po 8 mesiacoch výkonu väzby nemá žiadne abstinenčné príznaky, výkon väzby vníma ako dostatočnú skúsenosť na to, aby sa takéhoto konania vyvaroval v budúcnosti a opätovne zopakoval, že pervitín variť nevie, všetko potrebné zabezpečoval obvinený [REDAKOVANÉ], čo sám aj potvrdil, a za tri prípady, keď spolu pervitín navarili (v rovine nepodarkov, ktoré v časti na neho pripadajúcej skonzumoval), je pripravený niesť zodpovednosť, čoho dôkazom je aj to, že sa k trestnej činnosti priznal a spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní.

6. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom takto rozhodol:

„1/ Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14.02.2023 sp. zn.: 4Tpo/7/2023 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, ale aj čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

2/ Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14.02.2023 sp. zn.: 4Tpo/7/2023 sa zrušuje.

3/ Krajskému súdu v Banskej Bystrici sa prikazuje, aby sťažovateľa prepustil bezodkladne z väzby na slobodu.

4/ Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania právneho zástupcovi do 2 (dvoch) mesiacov od právoplatnosti nálezu.

5/ Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000 Eur, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný sťažovateľovi vyplatiť do 2 (dvoch) mesiacov odo dňa právoplatnosti Nálezu.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z dôvodu jeho arbitrárnosti pri dôvodoch útekovvej a preventívnej väzby sťažovateľa.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

9. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, I. ÚS 100/04, III. ÚS 199/05, II. ÚS 185/2016). V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018).

10. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane (Winterwerp proti Holandsku z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski proti Poľsku z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou [Bozano proti Francúzsku z 18. 12. 1986, bod 54; Benham proti Veľkej Británii z 24. 9. 1992, Herczegfalvy proti Rakúsku z 11. 5. 2004, Morsink proti Holandsku (Veľká komora) z 10. 6. 1996, bod 40; z novšej judikatúry Stanev proti Bulharsku (Veľká komora) zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. proti Slovinsku z 12. 6. 2014, bod 121].

11. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd.

12. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby a jej ďalšie trvanie. Tento postup skúma opravný súd v riadnom

inštančnom postupe, ktorý je funkčne uspošobovaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní. Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštanície, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

13. Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli vyprovokovať také prípadné rozhodnutia a postupy všeobecných súdov v rámci rozhodovania o väzbe, ktoré by v určitom štádiu trestného konania predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd. Z týchto hľadísk ústavný súd vychádzal aj v prejednávacom prípade.

14. Ústavný súd zároveň akcentuje, že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne závery príslušných väzobných rozhodnutí, ale preskúmať, či závery v nich uvedené sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné. Povedané inak, úlohou ústavného súdu nie je samostatne posúdiť existenciu väzobných dôvodov sťažovateľa v pozícii inštančne nadriadeného súdu a porovnať svoje zistenia so závermi všeobecných súdov, ale presvedčiť sa, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu dáva dostatočný základ na väzobné stíhanie sťažovateľa, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu i na všetky sťažovateľom prezentované relevantné námietky.

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

III.2. Napadnuté uznesenie krajského súdu:

16. Krajský súd v napadnutom uznesení dôsledne vyhodnocoval formálne a materiálne podmienky väzby u všetkých obvinených, pričom v rámci materiálnych podmienok väzby sa zaoberal dôvodnosťou vedeného trestného stíhania, ako aj dôvodnosťou útekovej a preventívnej väzby.

17. V rámci dôvodnosti vedeného trestného stíhania krajský súd konštatoval, že *„doposiaľ zistené skutočnosti a zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutok, ktorý sa kladie obvineným za vinu bol spáchaný, tento skutok ma znaky obzvlášť závažného zločinu, pričom zo spisového materiálu rovnako vyplýva dôvodne podozrenie, že tento skutok spáchali obvinení. Týchto usvedčuje súhrn vykonaných dôkazov, ktoré sú obsiahnuté v príslušnom vyšetrovacom spise a svedčia v ich neprospech. V tomto smere krajský súd opätovne poukazuje na doposiaľ zabezpečené dôkazy, a to napríklad zápisnice o vykonaní osobných prehliadok, zápisnice o vykonaní prehliadok*

iných priestorov a pozemkov, ako aj znalecké posudky, či už z odboru kriminalistika, či odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, kriminalistická toxikológia.“. Krajský súd, vychádzajúc z rozsahu vykonaného dokazovania, považoval právnu kvalifikáciu skutku „za správnu“ , pričom „preverenie predmetného kvalifikačného znaku bude možné až po vyhodnotení zaistených dôkazov v konfrontácii s výpoveďami svedkov a obvinených.“.

18. Pri zdôvodnení útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku krajský súd vychádzal z hrozby vysokého trestu, ktorý obvinením hrozí, ako aj v nadväznosti naň zvýšenej hrozby odchodu na neznáme miesto alebo do zahraničia a zároveň doplnil, že *„V prípade existencie väzobného dôvodu v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. a teda prípadnej hrozby existencie dôvodnej obavy z možného úteku, sa nemusí jednať len o vopred naplánovaný útek do zahraničia, ale aj o prípadne zotrvávanie u známych alebo na inom neznámom mieste v dôsledku tlaku hroziaceho odsúdenia, čo by z ich strany nevyžadovalo dlhodobú prípravu, ani rozsiahle materiálne zabezpečenie. Za tejto situácie s prihliadnutím aj na osoby obvinených, je preto jednoznačne daný dôvod tzv. útekovej väzby.“.*

19. Pri zdôvodnení preventívnej väzby krajský súd vychádzal zo všeobecnej roviny a vo vzťahu k všetkým spoluobvineným konštatoval, že *„nemožno opomenúť závažnosť, charakter trestnej činnosti, ktorej sa mali obvinení dopustiť po dlhšiu dobu, keď výsledky doterajšieho dokazovania naďalej nasvedčujú tomu, že išlo o plánovanú trestnú činnosť, s vysokým stupňom organizovania a s vopred určenou del'bou úloh, vrátane sofistikovanej prípravy jednotlivých členov. Nedostatok finančných prostriedkov, ako aj snaha o zabezpečenie si vyššieho životného štandardu, mohla viesť obvinených k páchaniu trestnej činnosti.“.* Konkrétne vo vzťahu k sťažovateľovi krajský súd doplnil, že *„Hoci obvinený [REDAKOVANÉ] nebol doposiaľ súdne trestaný, pričom uviedol, že ma stabilný príjem aj zamestnanie, vo svetle zadovážených dôkazov však vyplynulo, že obvinený nie je len občasným užívateľom omamných a psychotropných látok, keď zo znaleckého posudku č. 078 2022 znalca [REDAKOVANÉ] bola vo vzťahu k obvinenému konštatovaná polymorfná toxikománia s preferenciou pervitínu, teda ide o chorobnú väzbu, závislosť od viacerých psychoaktívnych látok, pričom znalec v jeho prípade navrhol absolvovanie ochrannej protitoxikomanickej liečby ústavnou formou, teda v kontexte celého je dôvodné sa domnievať že práve drogovou trestnou činnosťou si bude zabezpečovať finančne prostriedky na svoje živobytie, resp. zabezpečovať si vyšší životný štandard.“.*

20. Vo vzťahu k všetkým spoluobvineným krajský súd doplnkovo zvýraznil, že *„pokračovanie v páchaní trestnej činnosti sa môže javiť ako najjednoduchšia cesta zabezpečenia si finančných prostriedkov, pričom navyše zo znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorého predmetom bolo skúmanie závislosti u všetkých obvinených na omamných a psychotropných látkach vyplynulo, že závislosť od užívania pervitínu bola zistená u obvineného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], u obvineného [REDAKOVANÉ] bolo zistené nepravidelne a nesystematické užívanie pervitínu, u obvineného [REDAKOVANÉ] bol zistený abuzus viacerých psychoaktívnych látok, u obvineného [REDAKOVANÉ] bol zistený abuzus pervitínu a u obvineného [REDAKOVANÉ] bola konštatovaná polymorfná toxikománia s preferenciou pervitínu, teda z uvedeného vyplynulo, že títo majú zjavný problém s užívaním omamných a psychotropných látok, ktoré skutočnosti súhrnne plne u obvinených odôvodňujú obavu v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., t. j. obavu, že po prepustení z väzby na slobodu budú pokračovať v trestnej činnosti.“.*

21. Napokon krajský súd u všetkých obvinených konštatoval, že ich prepustením na slobodu by „reálne hrozilo zmarenie alebo podstatne sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania, prihliadajúc u nich na existenciu dvoch väzobných dôvodov a s nimi súvisiacich okolnosti prípadu. Z týchto dôvodov nebolo možné v danom prípade nahradiť väzbu, resp. dosiahnuť jej účel ani dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvinenými, keďže uvedený procesný inštitút by dostatočne neeliminoval obavu z ich konania v zmysle § 71 ods. 1 písm a), c) Tr por.“.

III.3. Posúdenie veci:

22. Ústavný súd v rámci preskúmania ústavnej konformnosti napadnutého uznesenia pristúpil parciálne k hodnoteniu jeho jednotlivých častí.

23. V rámci prvej časti sa zaoberal zdôvodnením materiálnej podmienky vedenia trestného stíhania, pričom zistil ústavne konformné zdôvodnenie dôvodnosti vedeného trestného stíhania v prípade sťažovateľa. Vo vzťahu k sťažovateľovi je aktuálne prítomná aj skutočnosť, že sa k trestnej činnosti týkajúcej sa jeho osoby priznal a spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom vierohodnosť ním tvrdených skutočností potvrdzuje aj spoluobvinený [REDACTED]. Teda sťažovateľ sám nepopiera spáchanie trestnej činnosti a v tomto kontexte ani svoju trestnoprávnu zodpovednosť za jej spáchanie s výhradou, že nekonal ako člen organizovanej skupiny. Táto skutočnosť je/bude predmetom ďalšieho dokazovania a pre aktuálne štádium trestného konania v rámci skúmania dôvodnosti jeho vedenia je východiskovou skutočnosťou potvrdenou dosiaľ vykonaným dokazovaním predovšetkým samotné spáchanie drogovej trestnej činnosti sťažovateľom, čo aj sám verifikoval svojím priznaním.

24. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd doplnkovo uvádza, že odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 112 a 113). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva naplňajú skutkovú podstatu trestného činu (Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (Berktaş proti Turecku z 1. 3. 2001). K absolútnym výsledkom v tomto smere je možné dospieť až po vyhlásení odsudzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním, ako to vyplýva aj z komentovaného znenia dohovoru: „skutočností, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia (pozri Murray proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55).“

25. Vo vzťahu k útekovvej väzbe dôvody, ako ich aj vo vzťahu k sťažovateľovi ustálil krajský súd, považuje aj ústavný súd za ústavne konformné. Meritom argumentácie krajského súdu je riziko možného úteku aj sťažovateľa, a to aj (nielen) v dôsledku vysokého trestu, ktorý mu hrozí. Sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, 4 písm. a), c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona, pri ktorom je dolná hranica trestnej sadzby 10 rokov a horná hranica trestnej sadzby 15 rokov. Podľa § 34 ods. 6 Trestného zákona za trestný

čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody. V sťažovateľovom prípade teda ide už o „konkrétne hrozbu vysokým trestom“.

26. Z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že za vysoký trest je možné považovať trest odňatia slobody vo výške ôsmich rokov odňatia slobody a vyšší. Na posúdenie, či môže vysoký trest byť uložený, je vždy pomocným pravidlom základná zákonná sadzba trestu odňatia slobody, ktorú za ten-ktorý trestný čin Trestný zákon vo svojej osobitnej časti umožňuje uložiť (IV. ÚS 628/2021, IV. ÚS 78/2022), pričom, ako to pri svojej rozhodovacej činnosti aj Ústavný súd Českej republiky (uznesenie sp. zn. I. ÚS 1694/2014 z 28. júla 2014, bod 31 a 32.) uviedol, „... môžu reálne nastať situácie... v ktorých bude v čase väzobných rozhodnutí existovať reálna hrozba uloženia vysokého trestu odňatia slobody, ktorá sa následne nepremietne v uloženom treste. Vždy je však nutné, aby pri každom väzobnom rozhodnutí, ktoré je odôvodnené hrozbou vysokého trestu, bolo riadne vyargumentované, že vysoký trest v konkrétnom prípade a za daného dôkazného stavu, ktorý existuje v čase rozhodovania, skutočne reálne hrozí“.

27. Pokiaľ teda krajský súd v napadnutom uznesení konštatuje, že „*sa nemusí jednať len o vopred naplánovaný útek do zahraničia, ale aj o prípadne zotrúvanie u známych alebo na inom neznámom mieste v dôsledku tlaku hroziaceho odsúdenia*“, tak vychádzal pri svojich úvahách z konkrétnej hrozby výšky trestu odňatia slobody, ktorý sťažovateľovi v jeho trestnej veci reálne hrozí a túto hrozbu nevyklučuje ani jeho postoj v trestnom konaní založený na priznaní k trestnej činnosti a spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní, keď hrozbu vysokým trestom spája s nadväzujúcou konkrétnou okolnosťou.

28. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru týkajúcu sa zdôvodnenia dôvodov pretrvávania podmienok útekovvej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Tento záver sa vzťahuje aj na sťažovateľom namietané porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré sa na okolnosti sťažovateľovej veci nevzťahuje, keďže sa tento článok dohovoru aplikuje pri vzatí do väzby, nie pri skúmaní podmienok jej pokračovania, či už z dôvodu skončenia základnej alebo predĺženej lehoty väzby, alebo na podklade žiadosti o prepustenie z väzby.

30. Napokon ústavný súd podrobil testu ústavnej udržateľnosti aj poslednú časť napadnutého uznesenia krajského súdu, a to odôvodnenie dôvodov potvrdzujúcich pretrvávajúce podozrenie z pokračovania v trestnej činnosti samotným sťažovateľom. Krajský súd založil dôvodnosť pokračovania z trestnej činnosti v sťažovateľovom prípade na predpoklade jeho znalkyňou verifikovanej polymorfnej toxikománie s preferenciou pervitínu, v dôsledku ktorej je/má byť daný reálny predpoklad pokračovania v páchaní trestnej činnosti z dôvodu zabezpečovania si finančných prostriedkov na svoje živobytie, resp. zvyšovania si svojho životného štandardu. Je potrebné uviesť, že ide o zásadný a reálny (objektívny) argument, ktorý je odborne podložený a ktorý nemôže byť vyvrátený jednoduchým poukazom sťažovateľa na okolnosť, že vo výkone väzby drogy nepožíva, oproti konfrontácii takého záveru so situáciou, v ktorej by prístup k narkotikám mal a ktorá má priamy vecný súvis s podstatou skutku, pre ktorý je stíhaný. Tu treba kontextuálne

zdôrazniť aj znalecký návrh na uloženie ochranného liečenia ústavnou formou. Z hľadiska právnej špecifikácie dôvodov odmietnutia ústavnej sťažnosti platia body 28 a 29 vo vzťahu k predmetnému väzobnému dôvodu a sťažovateľom označeným referenčným normám.

31. Tieto právne závery o odmietnutí ústavnej sťažnosti platia aj vo vzťahu k námietke, že sa krajský súd dostatočne nevysporiadal s možnosťou náhrady väzby, k čomu však ústavne konformne došlo spôsobom uvedeným v bode 21 tohto odôvodnenia, pričom pri stíhaní pre obzvlášť závažný zločin je potrebné pripomenúť aj obmedzenie vyplývajúce z § 80 ods. 2 a § 81 ods. 1 Trestného poriadku (viazanosť náhrady väzby na mimoriadne okolnosti prípadu).

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ostalo bez významu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu